

Novuss – spēle, kas dod sportisko adrenalīnu, tikšanos ar domubiedriem, atpūtu

Pociems šobrīd kļuvis ne tikai par galveno novusa sacensību norises vietu mūsu novadā (vēl mači notiek Vilzēnos), bet šeit regulāri tiekas arī desmitiem entuziastu no visas Latvijas. Vietējā kultūras namā, kur var izvietot 33 profesionālus spēles galdus, notiek dažādi valsts mēroga mači. Un tas pateicoties dzīvesbiedru, sporta meistar, limbažnieku Liānas Krastiņas un Aigara Atslēgas aizrautībai. Protams, arī Pociema kultūras nama vadītājas Aijas Romancānes atsaucībai, Katvaru pagasta pakalpojumu sniegšanas centra vadītāja Mārtiņa Grāvelsiņa un sporta metodiķa Imanta Ķikuļa, Limbažu novada domes atbalstam. Jāpiebilst, ka valsts čempionātos mūsu novadu pārstāv Pociema, arī Alojas vīriešu komanda un Limbažu dāmas.

16. augustā Pociema kultūras namā notika Pociema kausa izcīņas noslēdzošais – sestais – posms. Šis ir tradicionālas sacensības, kas pirmoreiz tika sarīkotas 2016. gadā, kad piedalījās apmēram 20 entuziastu. Šajā 10. jubilejas turnīrā kopā iesaistījās 103 dalībnieki (arī Igaunijas novusisti), bet vidēji katrā no posmiem spēlēja 74. Gribētāju būtu vēl vairāk, bet lielākam skaitam telpās nav vietas. Tad kultūras namam nepieciešama piebūve...

Sacensību dienas rītā visiem veiksmi novēlēja Limbažu novada domes priekšsēdētājs vietnieks Ģirts Vilciņš, tāpat atbalstītāju trijotne – A. Romancāne, M. Grāvelsiņš un I. Ķikulis. Un tad sākās spraigie 12 kārtu mači līdz vēlam vakaram. Tiesnesis A. Atslēga ar īpašas datorprogrammas palīdzību lozēja pārus, fiksēja rezultātus. Spēlētāji pauzēs cienājās ar kafiju un tēju, labestīgi cits citu pavilka uz zoba par kādu neveiksmīti. Skatoties spēles gaitu, redzot dalībnieku prieku par izdošanos,

**Pociema kausa
noslēguma
kārtas dalībnieki
un rīkotāji pēc
apbalvošanas
ceremonijas**

starplaikos varējām arī aprunāties, lai mēģinātu saprast, kas tik daudzus cilvēkus velk brīvdienās laukā no mājās, liek nereti braukt itin tālus ceļus, lai sportotu un piedalītos sacensībās. Pa vidu ciematiņā pazuda elektrība, bet spēlētāji nebija ar mieru turnīru pārtraukt, aizrautīgi turpināja, lai kopvērtējuma rezultāti būtu objektīvi. Un drīz vien gaisma atkal iedegās. Jāpiebilst, ka Pociema turnīrs Latvijā ir vienīgais, kur uzvarētājus kopvērtējumā nosaka, skaitot kopā visos posmos iegūtos punktus. Tātad nepietiek stiprākajiem atbraukt vien uz da-

ziem posmiem, vinnēt un tad dusēt uz lauriem, apzinoties, ka konkurentiem tāpat esi neaizsniedzams. Vērtējot pēc šādas sistēmas, esi aizsniedzams arī tiem, kuri varbūt nav līderos, bet tuvu tiem un cīnās visās tikšanās reizēs.

Kamēr dienas izskaņā A. Atslēga skaitīja punktus, dalībnieki izspēlēja kauliņu spiešanas mačus un tad jau bija klāt tik gaidītā apbalvošanas ceremonija. Tā iesākās ar īpašo dziesmu par novusu *Spēle*, kurai vārdus sacerējis smiltenietis Mārtiņš Kalns un L. Krastiņa. Pirmoreiz tā izskanēja pērn,

Pociema kausa izcīņas kopvērtējuma rezultāti:

1. Aldis Mednis (Valmiera);
2. Ainars Golts (Valmiera);
3. Edvins Žugs (Valmiera);
4. Lauris Petrovs (Vairiņi);
5. Mārtiņš Šrenks (Salacgrīva);
6. Andris Krasts (Valmiera).

1. Aiva Oša (Cēsis);
2. Kristīne Augule (Valmiera)
3. Dina Kriščuka (Skulte).

6. posma rezultāti:

1. Mārtiņš Šrenks (Salacgrīva);
2. Ainars Golts (Valmiera);
3. Roberts Balodis (Cēsis);
4. Igors Ramba (Babīte);
5. Aldis Mednis (Valmiera);
6. Andris Krasts (Valmiera).

1. Aiva Oša (Cēsis);
2. Kristīne Augule (Valmiera);
3. Irēna Vilkoica (Rīga);
4. Dina Kriščuka (Skulte);
5. Vita Balode (Rubene);
6. Inta Liepiņa (Vaidava).

Kā sākās jūsu aizraušanās ar novusu? Ko gūstat no spēles?

Limbažniece, starptautiskā sporta lielmeistare **Liāna Krastiņa**: – Novuss ir liela daļa manas dzīves jau vairāk nekā 40 gadu. Bērībā Mērnieskos mums mājās bija novusa galds, mamma nedaudz spēlēja. Pārceļoties uz Limbažiem, spēlēju ar kaimiņu bērniem padomēģadniekiem. Vēlāk tiku uzaicināta piedalīties *Brīvā vilņa* komandā. Jau startēju Latvijas čempionātos – gan komandu, gan individuālajos. Spēlēju arī tad, kad pēc skolas beigšanas sāku strādāt Sadzīves pakalpojumu kombinātā. Pēc tam mani savā komandā uzaicināja rūjienieši, vienlaik biju *Limbažu ceļu* komandā... Arī ar Aigaru liktenīgi satikāties mačos Salacgrīvā. Laikā, kad strādāju Limbažu Dienas centrā, vadīju nodarbības novusā cilvēkiem ar invaliditāti. Galvenais ir kopīgā darbošanās. Mūsupusē pēdējās desmitgadēs pirmā lielākā sacensību vieta bija Vilzēni, bet tagad Pociems. Šo kausa izcīņu pirmoreiz sarīkojām 2016. gadā kā treniņsacensības pirms Latvijas čempionātiem. Un tā šis turnīrs izturējies visus gadus un kļuvis populārs. Man pašai veselība tagad vairs neļauj spēlēt, tomēr sapņos reizēm cīnos ar kauliņiem, taču piedalos sacensību rīkošanā. Joprojām esmu ar savējiem.

Skultiete, sporta meistare **Dina Kriščuka**: – Man arī aizsākums bija bērībā. Tēvs Rīgā strādāja *VEFā*, pusdienlaikos ar kolēģiem nāca uzspēlēt novusu mūsmājās. Es skatījos, maisījos pa vidu, pamēģināju un iepatikās. Vēlāk, kad pati strādāju *VEFā*, tieši tāpat pusdienu pauzēs spēlējām. Kad aizgāju uz *Rīgas satiksmi*, kur bija sava novusa komanda, kas piedalījās sacensībās, mani uzaicināja tai pievienoties. Protams, pa vidu bijuši arī pārtraukumi, jo laiku prasīja ģimene – bērni, vēlāk mazbērni. Taču tagad esmu atsākusi un gandrīz katru nedēļas nogali kaut kur braucu uz sacensībām, arī starptautiskām. Tā ir iespēja būt cilvēkos, turklāt patīk sportiskais gars.

Salacgrīvietis, meistarkandidāts **Mārtiņš Šrenks**: – Novuss ir labs brīvā laika pavadīšanas veids. Iespēja satikt paziņas, turklāt spēle trenē prātu, domāšanu. Piemērots arī senioriem, lai gan fiziskais rūdījums ir vajadzīgs. Es – tāpat kā daudzi – sāku spēlēt skolas gados, tad pametu, atkal

atsāku. Tagad tiešām gaidu brīvdienas, kad tieku kaut kur uzspēlēt, varu satikt biedrus. Protams, ja bērniem vai mazbērniem ir kādi svētki, mači izpaliek – mazbērni ir svēta lieta, kuru priekšā sports piekāpjas.

Rīdziniece, lielmeistare **Irēna Vilkoica**: – Spēlēt sāku skolas laikā. Bija nometnes ar telšu pilsētiņām, sacentāmiem. Vēlāk spēlēju *Rīgas satiksmes* komandā, trenējos. Patīk braukt uz sacensībām Pociemā, jo šeit ir stipri spēlētāji, ar kādiem interesanti spēkoties, draudzīga atmosfēra, mačiem piemēroti, labi apstākļi. Starp citu, braukājot pa Latviju uz sacensībām, var izbaudīt mūsu skaisto dabu, gadalaiku maiņu. Bet pašī mači dod adrenalīnu.

Limbažniece **Inese Skulme**: – Savulaik dziedāju korī *Kalme*. Kad no tā aizgāju, sapratu, ka jāmeklē kāda cita nodarbe brīvajam laikam, lai nebūtu tikai darbs un mājas, darbs un mājas... Bērībā biju spēlējusi novusu, tāpēc nolēmu pameklēt iespējas to atsākt. Sazvanīju Vaidavas klubā Aināru Pēču, kurš tagad ir Latvijas Novusa federācijas prezidents. Ja tiešām vēlies ar kaut ko nodarboties, variantus noteikti var atrast. Tā sāku braukāt uz Vaidavu, kur man pēc laika ieminējās, lai taču sazinātos ar Liānu, kura ir tepat Limbažos un aizraujas ar novusu. Satikāties un nu gadus desmit esam nešķiramas. Spēlēju Limbažu sieviešu komandā, braucu arī uz starptautiskām sacensībām. Svarīgas ir gan tikšanās ar paziņām, sarunas, turklāt ne tikai par novusu, gan azarts un apjausma – es varu!, uzvaras, kas priecē, motivē turpināt. Vienmēr ir patīkami spēlēt Pociemā, kur ir tik mājīgs kultūras nams, turklāt Liāna un Aigars ir lieliski organizatori, viss ir pārdomāts.

Valmierietis, lielmeistars **Andris Krasts**: – Es šajā kompānijā pēc sportiskā stāža laikam esmu viens no vecākajiem un – drusku palietoties – arī titulētākajiem. Bet sākums bija bērībā Daugavpilī. Vīri pagalmā spēlēja novusu, pievienojamies arī mēs, puikas. Man veicās, bet toreiz svarīgāks, protams, bija futbols un hokejs. Kopā ar klasesbiedriem trenējos sporta skolā. Tas devis rūdījumu visai dzīvei. Kad ģimene pārcēlās uz Valmieru, pusprofesionāli spēlēju futbola turienes *Gaujā*. Armiņā spēlēju hokeju. Var teikt, ka visu mūžu

esmu sportojis, bijis kustībā. Kad strādāju Skaitļošanas centrā, uzņēmumu spartakiādēs, aizstāvēt darbavietas godu, nācās uzspēlēt novusu. Sāku piedalīties Latvijas čempionātos. Esmu divkārtējs čempions, bet kopā ar komandu esam 12 reizes vinnējuši valsts čempionātos. Citi mana vecuma vīri iet makšķerēt, es spēlēju novusu, arī biljardu. Gadiem nav nozīmes, svarīgi, kā tu jūties, kā uztver dzīvi. Dažs jau jaunībā čīkst vien.

Skultietis **Raivo Viksna**: – Novuss man ir izklaide, citu tādu hobiju pat nav. Skolas gados nopietni trenējos loka šaušanā, braukāju uz sacensībām. Bet novusam, liekas, sākums bija 80. gados, nopirku arī galdu. Tagad var jokot, ka toreiz kā sanāca, tā bliezu. Tad kādus pārdesmit gadus novusa galds laukos stāvēja neaiztikts. Atsāku 2017. vai 2018. gadā. Bija pārsteigums, cik daudz dalībnieku mačos, kādi ir profesionālie galdi. Jau ar pirmajiem mačiem bija āķis lūpā. Ar loka šaušanu vairs nevarētu nodarboties, bet šeit varu.

Rīdziniece, sporta meistare **Benita Viksne**: – Ar novusu nodarbojas daudzi bijušie sportisti, kuri itin nopietni trenējušies citos sporta veidos. Pati kādreiz spēlēju volejbolu. Par novusu ieinteresējos, strādājot *VEFā*. Tagad, kad man ir 83 gadi, protams, vairs neizdodas tik labi kā agrāk. Taču joprojām vajag kādu nodarbi ārpus mājas ikdienas. Vajag to azartu, ko dod sports.

Valmierietis, lielmeistars **Aldis Mednis**: – Novuss man ļauj atslēgties no darba, dod prieku, izrauj no ikdienas. Kad spēlē, atbrīvojos no visām citām domām. Sāku spēlēt pirms kādiem desmit gadiem. Pirmajos mačos mani mīcīja visi, kuriem vien nebija slinkums. Papūļējos un apmēram trīs gadu laikā tiku Latvijas spēlētāju augšgalā. Nu esmu vairākkārtējs čempions, liekas, reizes desmit izpildījis sporta meistara normatīvus. Kāpēc man patīk spēlēt Pociemā? Jo šī turnīra uzvarētāja kausa man vēl nebija... Taču, nopietnāk runājot, Pociems ir palikusi teju vienīgā vieta, kur var normāli uzspēlēt, gatavojoties valsts čempionātiem. Ir labi apstākļi, pietiekami spēcīgi spēlētāji. Daudz interesantāk ir cīnīties ar stipriem pretiniekiem, tas uzreiz ir cits azarts.

kad Latvijā notika viens no Pasaules kausa izcīņas posmiem.

Vispirms īpašas dāvanas, arī Liānas mīlu apskāvienu un Aigara rokasspiedieņu saņēma visi dalībnieki. Speciālu kausu par izturību un spēlesprieku pasniedza divpadsmitgadīgajam valmierietim Ralfam Vlasovam. Kā mīnusu kauliņu karaliene tika sumināta Vita Balode no Rubenes, bet karaļa tituls – valmierietim Jurim Laķim. Tad diplomus un medaļas saņēma 6. posma trīs labākie kungi un trīs dāmas. Uzsverot, ka šis ir 10. turnīrs, pārsteiguma dāvana ikreiz tiek arī 10. vietas ieguvējam. Šoreiz tas bija tūjietis Agris Dubults. Ar īpašām gaviļēm tika sumināti kopvērtējuma kausu, diplomu un balvu ieguvēji – seši kungi un trīs dāmas. Diena noslēdzās bezgala sirsnīgā gaisotnē, cienājoties ar jubilejas torti (pat divām, kuras cepa vietējā Pociema saimniece Skaidrīte), daži pāri pat uzdancoja. Atvadoties visi jau sprieda, kuros Latvijas vai starptautiskos mačos gaidāma nākamā tikšanās. Savukārt jau rīt Pociemā notiks Latvijas novusa veterānu čempionāts kungiem vecuma grupā 70+. Bet septembrī sāksies Latvijas individuālais čempionāts. Un atkal gluži kā dziesmā *Spēle – uzvara jau jūtama gaisā...*

Lailas PAEGLES
teksts un foto

P.S. Vairāk attēlu no turnīra skatiet *Ausekļa* mājaslapā sadaļā *Galerijas*.

Projektu finansē
Mediju atbalsta
fonds no Latvijas
valsts budžeta
līdzekļiem.

MAF
Mediju atbalsta fonds

Par publikācijas saturu atbild projekta
«Personības spēks» īstenotāja –
SIA «Izdevniecība Auseklis».
Projekta Nr. 2025.LV/RMA/1.6.1/018